

מה מצפים המתרפאים מטיפולי שתלים דנטליים?

מנקודת מבט קלינית הודגם, כי שתלים דנטלים הינם מוצלחים ביותר. עם זאת, לדעת מחברי המאמר, קריטריונים קליניים קונבנציונליים להצלחה אינם מספקים דיים על מנת להבין את המורכבות של שביעות רצון המתרפאים. יש להתייחס גם לחשיבותן של הציפיות והתפיסות של המתרפא לפני ובמהלך שלבי הטיפול השונים, כחלק מתהליך השגת הטיפול המוצלח. המידע בקשר לטיפולי שתלים נגיש היום ממקורות שונים. ברוב המקרים, חלק מתפיסתם של המתרפאים את טיפול ההשתלה, נקבע כבר טרם ההתייעצות הראשונה שלהם במרפאה. תפיסה זו משתנה משמעותית בקרב המתרפאים, בהתאם לאמון שהם רוחשים למידע שהשיגו. מקורות נפוצים למידע בעבור המתרפאים, מלבד רופא השיניים, כוללים חברים, קרובי משפחה ולאחרונה גם הרשת החברתית, האינטרנט ומדיות חברתיות נוספות. מחקרים גילו, כי המידע על שתלים דנטלים, הנגיש ללא תשלום באתרי אינטרנט רבים, הוא באיכות ירודה וקשה להבנה בעבור המתרפא הממוצע. לכן, לא מן הנמנע כי מתרפאים רבים חסרים מידע מבוסס-ראיות ובלתי משוחד, דבר המוביל לאי הבנות או לתפיסות בלתי מציאותיות לגבי המורכבות של טיפולי שתלים. במובן זה, המפגש הראשון של המתרפא עם רופא השיניים הינו שלב קריטי, לא רק על מנת לאסוף מידע קליני, אלא גם כדי להבין את המוטיבציה והתפיסות של המתרפא לגבי טיפולי השתל ו"לאבחן" תפיסות שגויות אפשריות, בלבול וציפיות לא מציאותיות.

מטרה

מחקר החתך הנוכחי נערך על מנת לברר את רמת המידע הראשוני, התפיסות והציפיות של מתרפאים מטיפולי שתל. החוקרים פיתחו שאלון בן 34 פריטים כדי לחקור את המתרפאים לגבי המידע הקיים בידיהם לפני הטיפול, וכן על מנת לבחון את התפיסות והציפיות מטיפול שתלים דנטלים. המחקר כלל 277 מתרפאים ונערך בסין בשלושה אזורים (הונג קונג, סיצ'ואן וגיאנגסו) בשנים 2014-2015. בעבור פחות ממחצית מהמתרפאים (n=113, 42%), מקור המידע העיקרי על טיפולי השתלים היה רופא השיניים או השיננית. כ-62.8 אחוזים מהמשתתפים חשבו כי יש בידיהם די מידע כללי על שתלים, אך רק 17.7 אחוזים הרגישו בטוחים לגבי המידע שבידיהם. יותר מ-30 אחוזים מקרב משתתפי המדגם, החזיקו בתפיסות שגויות ומסוכנות לגבי שתלים דנטלים: "שתלים דנטלים דורשים פחות טיפול משיניים טבעיות"; "הטיפול עם שתלים דנטלים מתאים לכל המתרפאים מחוסרי השיניים"; "שתלים דנטלים מחזיקים מעמד יותר זמן משיניים טבעיות"; "לטיפולים עם שתלים דנטלים אין סיכונים או סיבוכים." המתרפאים נחלקו בדעותיהם כאשר נשאלו אם "שתלים דנטלים הם פונקציונלים כמו שיניים טבעיות" (תדירות הסכמה = 52.7 אחוזים). הציפיות מתוצאות הטיפול היו גבוהות בדרך כלל, בעוד שנמצא קשר מובהק בין הממוצע הכולל של מדדי התפיסות ומדדי הציפייה, לבין התוצאות ($r=0.32, p<0.001$). בסך הכול, משתתפים צעירים (> 45 שנים) ואלו בעלי רמת השכלה גבוהה (תואר ראשון ותארים גבוהים יותר), נטו להציג תפיסות יותר מציאותיות וציפיות נמוכות יותר לגבי תוצאות הטיפול בשתלים.

מסקנת מחברי המאמר היא, כי רוב המתרפאים במחקר זה הציגו תפיסות ריאליסטיות יחסית. עם זאת, חלק ממשתתפי המדגם הציגו תפיסות לא מדויקות

וציפיות לא ריאליות; עניין מדאיג שצריך לעורר את צוותי מרפאות השיניים לאבחן נכון את הציפיות והתפיסות של המתרפאים טרם הטיפול בשתלים.

Yao J, Li M, Tang H, et al. What do patients expect from treatment with Dental Implants? Perceptions, expectations and misconceptions: A multicenter study. Clin Oral Impl Res 28: 261-271, 2017